

Cuvânt omagial

Stimat auditoriu, dragi colegi!

Este o mare bucurie pentru noi toți ca în octombrie 2009 să putem deschide, iată, a zecea ediție a Conferinței de Perfecționare a Restauratorilor Maghiari din Transilvania. Cu ocazia acestei aniversări jubiliare se cuvine să rememorăm pe scurt istoricul acestor evenimente de excepție.

Prima ediție a Conferințelor de Perfecționare a Restauratorilor Maghiari din Transilvania a avut loc în 1999 ca urmare a excelentei inițiativei a lui Kovács Petronella și Károlyi Zita. Faptul că azi evenimentul a ajuns la cea de a zecea ediție se datorează în primul rând stăruinței și perseverenței celor doi, dar și tuturor celor care i-au susținut financiar și moral.

De-a lungul anilor am avut ocazia să audiem aici peste 150 de prelegeri valoroase, prezentate de fiecare dată pentru un auditoriu de 80-100 persoane. Expozițiile și excursiile de studii conexe evenimentelor au relevat și au apropiat, atât pentru participanții din țară cât și pentru cei veniți din Ungaria, numeroase valori patrimoniale de excepție ale Transilvaniei, respectiv ale întregii României.

În cele ce urmează voi încerca să sintetizez ceea ce consider că ne-a oferit această serie de conferințe nouă, specialiștilor maghiari din România, dedicați studiului, conservării-restaurării și valorificării patrimoniului cultural transilvănean.

Mai ales în primele conferințe, am avut ocazia să ascultăm prelegerile mai multor specialiști ai Muzeului Național al Ungariei implicați activ în pregătirea academică a restauratorilor de obiecte muzeale din Ungaria. Aceste prezentări au transmis auditoriului experiența profesională și didactică de aproape trei decenii ale vorbitorilor, cristalizate în prezentări clare și concise, care pe lângă faptul că ne-au îmbogățit și ne-au structurat cunoștințele profesionale, au fost instructive și pentru modul de prezentare, respectiv ne-au familiarizat cu limbajul maghiar de specialitate.

Prezentările restauratorilor și investigatorilor practicieni din Ungaria au împărtășit, de asemenea, multe informații și experiențe valoroase; în schimb colegii din Ungaria au putut beneficia din partea colegilor din țară de prezentări care au relevat detalii ale unor restaurări din România, cu succesele și problemele aferente, prezentând minunate exemple ale bogatei mărturii culturale transilvănene.

Toți cei prezenți au avut de câștigat din cursurile de perfecționare consistente. Studenții vorbitori de limbă maghiară ai Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, prezenți în totdeauna la conferințe, au subliniat contribuția substanțială pe care aceste cursuri le-au avut la formarea lor profesională. Mulți dintre ei au revenit ulterior la conferințe ca lectori, prezentările lor fiind clar aflate sub influența benefică a participărilor anterioare.

Revista ISIS, ce a consemnat sub formă tipărită conținutul prezentărilor din conferințe făcându-le accesibile și după evenimente, consider că este, fără doar și poate, cea mai

valoroasă revistă din țară în domeniul restaurării obiectelor de patrimoniu. Versiunea sa on-line este accesibilă oricărui specialist vorbitor de limbă maghiară din lume. Rezumatele în limba română și engleză, respectiv traducerile integrale în română ale ultimelor numere, fac accesibil conținutul articolelor și celor care nu înțeleg limba maghiară.

Interesantele expoziții și excursii legate de conferințe au fost accesorii valoroase ale evenimentelor. Drumurile de studiu minuțios pregătite, având rute bine gândite, nu neapărat foarte umblate, au călăuzit participanții spre mai multe regiuni cu importanță culturală deosebită ale țării. Ele au fost ghidate în mod profesionist, participanții aflând multe despre istoricul, valorile specifice, cauzele degradărilor și detaliile eventualelor intervenții de restaurare ale locurilor vizitate. În situ s-au iscat multe dezbateri de specialitate aprinse care au contribuit semnificativ la beneficiul profesional al celor prezenți.

Întreaga durată a conferințelor a oferit atât participanților din Ungaria cât și celor din Transilvania, România, numeroase oportunități de schimb direct de experiență, cât și posibilitatea de a-și cunoaște reciproc și în mod constructiv activitatea profesională; nu în ultimul rând a dat ocazia stabilirii unor legături profesionale și umane profunde și de durată.

Este dificil de găsit ceva de contestat în activitatea celor zece ani care au trecut. Dacă mă străduiesc, totuși, să găsesc nod în papură, ar fi un singur lucru pe care l-aș putea reproșa – fapt discutat de repetate ori și cu organizatorii – anume, că bogatele informațiile de specialitate rezumate în ISIS nu pot fi accesate integral în limba română. Am constatat cu bucurie că articolele publicate în ultimele două numere sunt disponibile românește în întregime, ceea ce consider că este un mare progres. Ar fi, însă, foarte important să găsim fonduri pentru ca și valorosul material publicat în primele șase volume să fie tradus integral – fie într-un singur volum, fie chiar și numai în format electronic – spre beneficiul colegilor din țară și a studenților de la facultățile de conservare-restaurare, mai ales știind că literatura de specialitate accesibilă în limba română nu este prea bogată. Trebuie să avem în vedere că o mare parte a patrimoniului cultural transilvănean este în grija colegilor noștri de naționalitate română. Ei au cunoștințe practice temeinice, își practică profesia cu pasiune și este datoria noastră să le sprijinim activitatea prin a le face accesibil materialele de care dispune.

Felicit, deci, cu aceste gânduri a zecea aniversare a Conferințelor de Perfecționare a Restauratorilor Maghiari din Transilvania, sperând, sincer, ca peste un deceniu, la cea de a 20-a aniversare să sărbătorim din nou împreună.

Odorheiu Secuiesc, în 5 octombrie 2009

Guttman Márta